

- a învăța să faci;
- a învăța să trăiești în comunitate;
- a învăța să fi.

Ele evidențiază rolul învățării adultului ca o modalitate de existență a omului, un imperativ al *homo studens*, ca un pas sigur spre viitor. Andragogia îl orientează

cum să învețe și să-și organizeze procesul de studiu axat pe motivație și pe particularitățile psihologice ale adultului.

Principiile andragogice sunt valabile și pentru formarea profesională continuă a bibliotecarilor. Deoarece bibliotecarul învață toată viața.

Bibliografie:

1. <http://www.edu.md>
2. Résolution du Conseil du 27 juin 2002 sur l'éducation et la formation tout au long de la vie // Journal officiel des Communautés européennes . - 2002 . - 9 Juillet .
3. Regulamentul cu privire la organizarea Formării profesionale continue, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1224 din 9 noiembrie anul 2004
4. Regulament cu privire la activitatea Consiliului Național de Formare Profesională Continuă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1224 din 9 noiembrie anul 2004, Anexa nr.3.

SPECTACOL DE POEZIE - O NOUĂ FORMĂ DE ACTIVITATE CULTURALĂ

Elena VULPE,
director BP „O. Ghibu”

ACTIVITATE PRACTICĂ

Acțiunea culturală „*aPérOESIEs*”, inițiată de „Centrul Național al Cărții” din Franța în cadrul Programului „*Lire en fête*” și desfășurată în incinta bibliotecii noastre a avut printre organizatori pe cei mai fideli promotori ai Francofoniei: Alianța Franceză (reprezentant – Emmanuel Samson) și Editura Cartier (redactor-șef Emil Galaicu-Păun). A înscris în peisajul cultural autohton, cu titlu de debut, o nouă formă de activitate, care a suscitât un interes deosebit și care merită să fie practică – **recitalul de poezie interactivă, poezie-aperitivă.**

Neobișnuită pentru publicul de la noi, această modalitate de intervenție poetică, spontană și dezinvoltă, are deja tradiții în multe țări din lume și devine

foarte populară atât prin formula inedită, ușor accesibilă de interpretare a mesajului poetic, care înlătură barierele psihologice dintre poezie și consumatorii ei, precum și prin locul ales pentru desfășurare a acțiunii: spații de joc scenice neconvenționale: baruri, cafenele, mijloace de transport, parcuri, străzi, în aer liber.

Evoluarea în spațiul unei biblioteci a fost în premieră pentru protagoniști – trupa de actori din Compania teatrală „*Les Ateliers du Vent*” invitată special din localitatea Rennes (Bretagne): A. Helou, C. Ecobichon, R. Guigand – poeți și C. Le Corre – cântăreață. Împreună, ei au oferit un recital de excepție, contaminând publicul basarabean prin entuziasmul și dorința de a promova și a savura, prin efecte muzicale, din creația unor po-

eți francezi, italieni, ruși: Francois Willon, Stéphane Mallarme, Arthur Rimbaud, Henri Michaux, Georges Perrots, Guisepe Ungaretti, Daniil Harms ș. a.

Ceea ce trebuie menționat prin desfășurarea acestei activități este oportunitatea ce se oferă iubitorului de poezie, care contribuie la facilitarea recepției produsului poetic prin această modalitate interactivă de comunicare, acționând individual, spontan și creând receptorului iluzia participării nemijlocite la actul de creație. Totodată, mesajul liric, uneori dificil și inaccesibil pentru cititorul de rând, este eliberat de comentariul complicat al interpretărilor livești sofisticate, creând o sensibilitate proprie de pătrundere a semnificației textului prin care se descoperă plăcerea contactului direct cu literatura.

Interpretarea originală a artiștilor din trupa „*Les Ateliers du Vent*”, nesupusă stereotipurilor și canoanelor scenice rigide, a impresonat publicul printr-o manieră firească, liberă, degajată, pe alocuri șocantă a comportamentului, utilizând tot ce se afla în sala bibliotecii și transformându-le în elemente de decor improvizat instantaneu, astfel încât orice obiect - masă, scaun, baston, microfon, carte sau revistă deveneau adevărate rechizite teatrale în desfășurarea actului artistic, iar publicul cititor al bibliotecii devenise „spectatorii”.

Concursul de aforisme propus spre descifrare și traducere direct din pălăria unui actor a trezit o învioreare și amuzament, divulgând gradul de cunoaștere a

limbii galilor chiar și în rândul celor mai elițiști francofoni.

Trebuie evidențiată contribuția organizatorilor în crearea unui ambient adecvat genului – o atmosferă caldă și relaxantă de boemă, menținută de cromatica coloristică a tablourilor semnate de pictorul Vitalie Coroban, de mesele frumos acoperite cu vase de flori, de aburii de cafea fierbinte propusă prin mărînimia sponsorului rețelei de cafenele „Coffee House”. Astfel, publicul a fost predispus la contemplare dezinvoltă și la recreere. Mai e de remarcat și intermezzo-interludiul vesel, mimat și hazliu, al celor trei actori de comedie care au orchestrat multe episoade comice stabi-

lind o coerență a celor trei acte ale reprezentației teatrale și transformând-o într-o procesiune spectaculoasă.

În sprijinul ideii de respect pentru diversitate, cooperare și parteneriat, cu acest prilej a fost lansat un afiș și organizată o **expoziție cu vânzare** a Editurii Cartier cu genericul „**Francofonia – spațiu de dialog și model cultural umanist**”. În atenția publicului s-a adus,

drept rezultat al unor proiecte de colaborare culturală ale Alianței Franceze, traduceri din cele mai valoroase opere contemporane: *Vocile libertății*, *Secolul intelectualilor*, *Mituri poetice în Europa Centrală*, *Istoria continentului european*, *Istoria Diavolului*, care au trezit curiozitate și aprecieri alese. Mulți din participanți, au devenit posesori ai cărților de autori francezi îndrăgiți, plus invitații, semne de carte și pungi cu genericul manifestării „Lire en fête”.

Astfel plăcerea contactului cu civilizația franceză prin **Spectacolul de poezie interactivă** a șters orice barieră spirituală care ne desparte de spațiul cultural occidental și a creat punți de apropiere, producând o stare de receptivitate maximă pentru că ea se adresează nemijlocit sensibilității artistice a fiecărui cititor și potențialului său de percepție a poeziei.

Credem că această formă de activitate nu este inextensibilă și optimă ca ea să-și găsească locul în suita manifestărilor tradiționale cu care ne-am familiarizat deja, recomandând-o în agenda activităților colegilor noștri pentru a o prolifera.

TEORIE. DESIGN OPȚIONAL

Întrucât această acțiune este necunoscută și neobișnuită la noi, voi încerca în continuare să expun mai pe larg și în detaliu o experiență indusă din exterior, conturând noțiunea și conceptul conform unei percepții personale, precum o ipoteză.

Răsași și revino mereu, precum o metaforă purtată de vânt,

O, tu, splendidă poezie aperitiv!

Această formă de activitate culturală **aPerOESIEs**, **Poezie-Aperitiv reprezintă un spectacol cu intervenții poetice susținut de obicei de actori sau muzicieni în localuri scenice neconvenționale: cafenele, baruri, aer liber, în biblioteci,**

în mijloace de transport etc. Pe această cale se stimulează interesul, se suscită apetitul pentru o poezie interactivă, ușor consumabilă ca o cafea și lejeră precum o briză de vânt. Tehnica de regie se aseamănă unui recital poetic conținând în repertoriu un florilegiu de poezii de calitate cu tentă comică și ludică ce se asimilează direct și neforțat.

Pentru a realiza acest tip de activitate în bibliotecă este necesar a întocmi un scenariu adecvat unui program susținut în parteneriat și colaborare. Apoi, trebuie să avem un moderator de excepție, un consiliu-expert asupra repertoriului, o trupă de actori sau muzicieni care să prezinte spectacolul, o sală cu accesorii suplimentare (obligatoriu Coffee House) și un spectator, care poate fi comunitatea de cititori.

Miza se pune pe crearea unei stări poetice capabile să asimileze poezia. În acest secol grăbit al vitezei și al logicii de flux a informației, lectorul modern se pare că pierde interesul pentru versul înaripat, raționamentul fiind în favoarea unor postulate teoretice, cifre, opinii, idei, concepte, ipoteze, strategii, viziuni etc., care navighează Internet-ul și care trebuie urgent accesat și stocat în memorie.

Lubitorul de poezie este privit astăzi ca „Un înger cu cartea în mână” (titlul unui ciclu de versuri de Nichita Stănescu) care zboară în cer, stele, fără tehnologii cosmice sau informaționale, ci doar cu spiritul. Dar și el - „fericitul” pentru unii, „sireacul” pentru alții - cum să poată înmagazina în plătânda-i inimă miile de metafore, autori și volume de versuri care se proliferază zilnic pe mapamond?!

Convenientul **Poeziei-Aperitiv** constă în asimilarea rapidă, instantanee, ușoară. Ea se consumă ca o cafea fără prea multe eforturi asupra opusului poetic literar, ea ni se oferă pe palme, ni se aduce

pe tavă, precum barmanul care propune un meniu extraordinar în care orice băuturi sau bucate sunt delicioase: indiferent pe care ai alege-o ai siguranța calității. Ea ni se prestează acum, aici, oriunde am fi, în formă voit ludică și spectaculoasă pentru a ne antrena și a ne momi în acest joc, acționând tămăduitor ca un medicament terapeutic pentru liantul sufletului.

Efectul de magie susținut prin roluri (actori, muzicieni, plasticieni) converg o combinare a efectelor vibratorii de interferență a celor trei surse: poezie, muzică, pictură și acționează spontan și necondiționat, alegerea ne aparține, putem întrerupe audierea sau vizionarea pentru a contempla un tablou, a ne plimba prin sală, a ne schimba sau împrumuta cărțile, a lectura un ziar sau o revistă, a servi o cafea. Suntem liberi în acțiune, e admisibilă inobservația – oricum manifestarea continuă, spectatori pot fi colegii de alături, alți cititori ori noncititori ce vizitează biblioteca, ei se perindă precum numele autorilor sau versurilor acestora din agenda programului.

Protagonistii care evoluează în fața auditoriului trebuie să facă dovada posesiei unor tehnici de investigație a unor abilități de selecție, de triere a produsului poetic brut, incluzând în repertoriu cele mai reprezentative și semnificative versuri. Deseori ei apelează la experți în domeniu: cercetători, istorici și critici literari, scriitori, artiști, pictori pentru a testa și a consulta ansamblul creației, fondul afectiv și de idei, semnificațiile mesajului operei. Se ia în considerație totalitatea elementelor constitutive esențiale: formă, fond, valoare, valențe artistice de realizare, actualitatea mesajului pe măsura exigențelor mediului și ale timpului – toți factorii care probează întreaga capacitate artistică.

Versurile greoaie, mesajul sofisticat,

textul prea livresc sau încărcat cu neologisme, fraze confuze și neclare, construcții întortocheate, lipsite de concizie pot conduce la efecte contrare, discreditând ideile de accesibilitate, de stimulare, de dezvoltare a disponibilității, a deprinderilor de lectură.

Și dimpotrivă, rigoarea în selecție a versurilor clare și includerea lor într-un recital eufonic exprimat curat, limpede și deslușit, în succesiunea armonioasă a efectelor auditive plăcute și compatibile mențin poezia în stare de veghe prin accentuarea de către actori a unui cuvânt, subiect, expresii, fraze sau idei. Formă conversațională și practică a efortului minim din partea receptorului poate să învingă inhibițiile generate de prolixitatea textului și să modifice atitudinea de timiditate sau repulsie spre a produce o stare de apropiere, plăcerea de a savura poezia în baza unor comandamente dictate din interior și a avea conștiința capacității de înțelegere și dezvoltare a sensurilor, rosturilor și semnificațiilor poetice.

NOȚIUNI CONCEPTUALE PRIVIND

SINTAGMA *APEROTESIES* –

POEZIE-APERITIV

Deși s-ar părea la prima vedere inefabilă, neverosimilă această sintagmă, *Poezie-Aperitiv*, chiar banală această îmbinare de cuvinte care sfidează bunul simț și sună ca o ingerință. Cum e posibil ca acest cuvânt sublim, fermecător – „*poezie*”, ce semnifică o creație literară în versuri, rezultantă a inspirației divine și a Muzei – zeița poeziei care a înălțat atâtea spirite pe aripile lui Pegas, acest cuvânt poetic care surprinde prin imaginile expresive ale unui limbaj al afectivității, al rimei și ritmului, să fie plasat alături de un cuvânt culinar și comestibil, trivial în această îmbinare „*aperitiv*” (gustare sau băutură consumată înainte de masă pentru a stimula pofta de mâncare)? Cred că

îmbinarea de cuvinte *Poezie-Aperitiv* este încurajată să aibă sorți de izbândă de acest **cuvânt-stimulent**, substanță accesorie a ingredientului stimulator.

Departede a neconsidera apofogeții acesteia ideii, dar ea ni s-a părut rezonabilă și interesantă. Și în momentul în care partenerii noștri erau în căutarea altui local decât cel al bibliotecii „O. Ghibu” pentru a demonstra pe viu acest concept al *Poeziei-Aperitiv*, am avut argumentul forte și motivația necesară în favoarea spațiului bibliotecar, astfel încât toți coordonatorii acestui inedit proiect erau în suspans de provocarea și efectul acestui procedeu superpozabil pe care l-am propus și de responsabilitatea ce ne-am asumat-o. Adevărul e că în țara de origine, Franța, *Poezia-Aperitiv* s-a consumat doar în cafenele, baruri etc., spațiul bibliotecii fiind încă neexplorat și considerat inadecvat pentru asemenea demonstrații.

Or, deși nu era definită astfel, *Poezia-Aperitiv* își are rădăcini adânci și a fost mereu prezentă în arealul nostru, complăcându-se în exprimarea pitorească mai ales la festivități populare, nunți, cununia, hramuri, obiceiuri și tradiții populare de unde s-a inspirat și plasmuit. Un exemplu elocvent ni-l oferă și cunoscuta poezie a poetului Petru Zadnipro:

„Moldovenii când se strâng
Și-n petreceri se avântă
La un colț de masă plâng
La alt colț de masă cântă”,

în care alături de masa plină cu toate darurile naturii oamenii se mai așezau pentru a cânta și a interpreta faptele și rosturile vieții ca pe o filozofie a existenței noastre spirituale. Vinul bun și mâncarea gustoasă stimulau fraza și vorba de duh, versul înaripat și cântecul străbun care se servea din plin.

Stimularea unei poftes de orice natură: de mâncare, de băutură, de muzică, de

poezie etc., care trezește dorința de a consuma, predispune la o dispoziție, un efect, o stare, fie de saturație, fie de euforie sau de voie bună, care, la rândul-i, poate trezi interesul și pentru deliciul literar artistic.

Interferențele de genuri artistice, precum ingredientele folosite în prepararea bucatelor acționează altfel nu doar asupra stomacului, dar și a minții, a creierului, a cunoașterii, a inteligenței creatoare, legitimând receptorul a fi motivat drept participant nemijlocit la actul de creație.

Așa cum ne-au mărturisit actorii de la „Les ateliers du Vent”, neobosiți și zeloși, această acțiune are un caracter inerent stării de stihie a vântului (motivabil titlului) de neprevăzut, întâmplător, venit pe neașteptate ca o boare de vânt, inopinată și accidentală ca o furtună. Modul dorit al poeziei căreia „vântu-i șuieră în buze” are un efect neobișnuit, căci ea trezește emoții sincere, pentru că este de calitate, fiind vânturată, aerisită, filtrată de vânt din amalgamul sofisticat al meditațiilor sarbede, cărturărești. Limbajul ei eufonic, simplu și clar are rafinamentul flexibilității și mlădierii valurilor vântului ce aduc o formă succintă, eliberată de delibările literare inutile și dimensiunile exagerate nerelevante ale poemelor.

Vântul caută „cuvântul ce exprimă adevărul” (M. Eminescu), cuvintele zboară în orizonturi îndepărtate, își caută sensuri și repere, se rețin în hronicul vieții acestei lumi, îi fixează pulsul în materie de gusturi, credințe, modele, opțiuni, virtuți și apoi cad, se năpustesc năvalnic asupra celui ce le ascultă cu toate aromele, melodiile, culorile, amurgurile și răsăriturile izvorâte din fluxul prospețimilor eterne.

Acesta e „gustul” poeziei aperitiv. E un gust al ritmului, al vitezei care accelerează gândul și intensitatea emoțiilor. Vă îndemnăm să savurați din plăcerea și rafinamentul *Poeziei-Aperitiv*.